

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

AZ Oostende

tegen

Het Laatste Nieuws en hln.be

Met een mail van 29 juni 2024 dient de heer Kevin Mollet uit naam van AZ Oostende een klacht in tegen Het Laatste Nieuws en hln.be. Aanleiding is:

- een artikel van 28 juni op hln.be met als titel *Artsen eisen tot wel 3.300 euro cash in een omslag voor ze willen opereren: "Anders verdien ik minder dan een loodgieter"*;
- een artikel van 29 juni in Het Laatste Nieuws met als titel *Chirurg vroeg 600 euro cash: "Anders verdien ik minder dan een loodgieter, meneer"*.

Edwin Ceulebroeck, redactievertegenwoordiger van hln.be, antwoordt in een brief van 22 augustus 2024.

De Raad voor de Journalistiek heeft op vraag van AZ Oostende en met het akkoord van Het Laatste Nieuws en hln.be een beslissing genomen op basis van de stukken, zonder een hoorzitting te houden.

DE FEITEN

Het artikel gaat over ziekenhuisartsen die zich cash laten betalen voor ze aan een ingreep beginnen. De redactie sprak onder meer met een chirurg van AZ Oostende die, in een verborgen opname, verklaart dat hij zich, sinds hij voor AZ Oostende werkt, niet meer cash laat betalen omdat het ziekenhuis daar teveel op controleert. Klager had voor publicatie al uitdrukkelijk gevraagd om AZ Oostende in het artikel niet te noemen, maar daar is Het Laatste Nieuws/hln.be niet op ingegaan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER is van mening dat de loutere vermelding van de naam van het ziekenhuis AZ Oostende in een slecht daglicht plaatst.

Klager kreeg op 28 mei 2024 een mail van Emilie Paice, journalist bij Het Laatste Nieuws en hln.be. Ze meldde dat ze een onderzoek deed naar ziekenhuisartsen die patiënten cash geld vragen voor ze aan een ingreep beginnen. De journalist ging onder meer undercover op consultatie bij een oogchirurg van AZ Oostende. Hij vertelde haar dat hij patiënten in het verleden wel vaker cash geld vroeg, maar dat hij dat nu niet meer doet omdat er te veel gecontroleerd wordt. De journalist vroeg klager om een schriftelijke reactie.

Klager antwoordde met een mail van 30 mei. Hij meldt de journalist dat de arts vroeger voor het Henri Serruysziekenhuis werkte. Dat ziekenhuis maakt sinds 1 november 2023 deel uit van AZ Oostende. De arts in kwestie werkt dus pas sinds 1 november 2023 voor AZ Oostende en hij bevestigde klager formeel dat hij patiënten voor een ingreep geen cash geld vraagt. Wat de arts deed voor hij bij AZ Oostende werkte, kan onmogelijk aan klager worden toegeschreven. Aangezien de door de journalist aangehaalde praktijken zich niet in het ziekenhuis voordoen en door het zeer duidelijke beleid van het ziekenhuis in dat verband ook

niet mogen gebeuren, vraagt klager uitdrukkelijk om de naam van het ziekenhuis niet in het artikel te vermelden.

De journalist reageerde nooit op deze mail. Op 28 juni stelt klager vast dat het artikel op hln.be de naam van AZ Oostende toch vermeldt. Klager vraagt om het online artikel alsnog aan te passen. Hij krijgt geen reactie op zijn mail en stelt vast dat de krant het artikel 's anderendaags ongewijzigd publiceert. Volgens klager berokkent de onrechtmatige vermelding van de naam van het ziekenhuis hem imagoschade.

HET LAATSTE NIEUWS en HLN.BE zeggen dat er geen sprake is van enige deontologische fout, en dat de eis tot verbod van publicatie van de naam van klager niet alleen onterecht maar ook ongegrond is.

Beide artikelen kaderen in een onderzoek van de journalist naar ziekenhuisartsen die patiënten voor een ingreep om cash geld vragen. Bronnen hadden de journalist in die context onder meer naar de afdeling oftalmologie van klager verwezen. De journalist ging undercover bij een arts in AZ Oostende op consultatie voor een laseroperatie aan de ogen. De arts in kwestie gaf toe dat hij patiënten in het verleden wel vaker om cash geld vroeg omdat de ingreep dan goedkoper kon. Hij voegde er onmiddellijk aan toe dat daar nu te veel op gecontroleerd wordt.

Namen van artsen worden in beide artikelen niet genoemd. Het was niet de bedoeling om hen persoonlijk te viseren. Het onderzoek focuste volledig op het fenomeen. De naam van het ziekenhuis AZ Oostende wordt in de artikelen wel vermeld. Het betreft de passage waarin een chirurg van het ziekenhuis toegeeft dat hij patiënten in het verleden regelmatig om cash geld vroeg. De journalist citeert hem letterlijk: *"Vroeger zou ik gezegd hebben: dat kan"*. Maar onmiddellijk voegt hij eraan toe: *"Maar ik kan dat nu niet meer doen, omdat hier te veel gecontroleerd wordt en de operaties geregistreerd worden"*. In zijn mail van 30 mei merkte klager op dat het ziekenhuis nog niet zo lang geleden met AZ Damiaan en het Henri Serruysziekenhuis fuseerde. Door het zeer duidelijke beleid van klager mag de praktijk om patiënten om cash geld te vragen zich niet meer voordoen. De journalist hield met die opmerking rekening. Ze maakte in haar artikel expliciet melding van de fusie. Ze maakte de lezer op die manier duidelijk dat de arts met het woord 'vroeger' verwijst naar de periode voor de fusie van de ziekenhuizen, toen cash geld vragen aan patiënten wel nog kon maar vandaag, in het huidige AZ Oostende, niet meer. Om voor de lezer nog duidelijker te maken dat het vragen om cash geld door de oogspecialist voor de fusie gebeurde en dus niet nadien, voegde ze op zondag 30 juni in het artikel online expliciet toe dat de arts op dat moment nog niet voor het AZ Oostende werkte. In het artikel is dat, letterlijk, de volgende zin: *"In die tijd werkte hij nog niet voor het AZ Oostende"*. Die aanvulling werd die dag per mail ook zo door de journalist aan klager meegedeeld. Klager maakt hier ten onrechte geen melding van.

Dankzij de getuigenis van de arts krijgt de lezer de expliciete boodschap dat artsen patiënten in het AZ Oostende vandaag geen cash geld kunnen en mogen vragen. De journalist schrijft, noch insinueert dat artsen in AZ Oostende voor een ingreep om cash geld vragen. Aangezien zij niets schrijft dat klager schaadt of in diskrediet brengt, is het bij naam noemen van klager een weloverwogen én terechte redactionele keuze. De redactie en de journalist zien de passage over klager als een positieve boodschap die de naam van klager alleen maar ten goede komt. Van enige imagoschade kan er hoegenaamd geen sprake zijn.

In een kadertekstje bij het artikel onder de titel *'Hoe gingen we te werk?'* staat dat namen van ziekenhuizen alleen worden bekendgemaakt wanneer er (fysieke) bewijzen zijn. Bij de undercover consultatie in het AZ Oostende was dat ontegensprekelijk het geval. De arts in kwestie gaf tegenover de journalist zelf toe dat hij patiënten in het verleden wel vaker om cash geld vroeg. Er werden van dat gesprek trouwens video- en audio-opnames gemaakt. De lezer heeft het recht om die feiten van een onweerlegbaar maatschappelijk belang te

kennen, evenals de naam van het ziekenhuis waar het undercover onderzoek plaatsvond. Temeer omdat in de artikelen tegen het betrokken ziekenhuis - zoals hierboven aangegeven - geen enkele beschuldiging of ongegronde verdachtmaking wordt geuit.

De journalist bracht het AZ Oostende in haar e-mail van 28 mei van haar undercover onderzoek op de hoogte. In een reactie op 30 mei eiste het ziekenhuis om bij publicatie niet naar AZ Oostende te verwijzen en de naam van het AZ Oostende ook niet te noemen. Die eis is terecht niet ingewilligd. Het stond de redactie en de journalist immers vrij om niet in te gaan op de ingezonden reactie omdat - zoals eerder aangetoond- in de passage over het AZ Oostende nergens sprake is van enige deontologische fout, valse beschuldigingen of onjuiste informatie.

De redactie besloot na grondige beraadslaging aan deze reactie van het AZ Oostende geen gevolg te geven. De journalist bracht het AZ Oostende niet op de hoogte van die beslissing, wat trouwens niet vereist was. Redacties beslissen in alle onafhankelijkheid welke bijdragen ze publiceren en hoeven zich daar niet voor te verantwoorden. Bijgevolg zijn ze ook niet verplicht om een autonome beslissing op redactieniveau bekend te maken of standpunten mede te delen. Bovendien had de journalist daarover vooraf geen enkele afspraak gemaakt met het ziekenhuis, net zomin als over de inhoud van haar tekst als over het al dan niet vermelden van de naam van het AZ Oostende. Haar e-mail van 28 mei was louter een schriftelijke kennisgeving of mededeling aan het AZ Oostende van haar undercover reportage, zonder enige bijkomende verbintenis.

Klager dreigde ermee “*verdere stappen te zullen ondernemen*” als er niet aan zijn eisen wordt tegemoetgekomen. Met dat dreigement zet het AZ Oostende de redactie en de journalist onder druk om niet alleen informatie van maatschappelijk belang achter te houden, maar ook om de verspreiding van die informatie aan banden te leggen. Door onder dreiging de vrijheid van informatie en de onafhankelijkheid van de redactie te willen beperken, belemmert het AZ Oostende de persvrijheid. Het komt de redactie toe om dergelijke vorm van druk te allen tijde te weren.

BESLISSING

Klager vroeg aan de journalist om de naam van het ziekenhuis niet te vermelden, maar de journalist heeft daarover geen afspraken gemaakt met het ziekenhuis. Er kan haar dan ook niet worden aangewreven dat ze gemaakte afspraken niet zou hebben nageleefd. Bijgevolg is er geen sprake van een inbreuk op artikel 21 van de Code.

Uit het artikel blijkt het duidelijk dat artsen aan patiënten in het gefuseerde AZ Oostende geen cash geld kunnen en mogen vragen. De informatie over klager klopt en het artikel bevat geen ongegronde beschuldigingen of verdachtmakingen. De vermelding van de naam van AZ Oostende is in deze context journalistiek geoorloofd. De Raad verwijst daarvoor naar artikel 8 van de Code: de journalist en zijn redactie genieten een maximale vrijheid van informatie.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 12 december 2024

Aanwezig

in Résidence Palace: Hubert Van Humbeeck (voorzitter), Tim Pauwels (ondervoorzitter), Steven De Bock, Stefaan Michielsen, Lucie De Zutter, Kristof Demasure, Pieter Knapen, Peter Marx, Ike Picone, Ann Verlinden en Sofie Demeyer.

via videoconferentie: Philip Heymans, Luc Michiels, Jonas Muylaert, Faroek Özgünes, Ine Renson, Karen Van Brabant, Eva Van Driessche, Anouk Devenyns, Eva Dumon, Steve Paulussen, Leen Uytterhoeven, Heidi Waem en Rafike Yilmaz.

Jonas Muylaert, Faroek Özgünes en Karen Van Brabant verlaten de vergadering tijdens de beraadslaging en beslissing.